

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
XƏZƏR UNİVERSİTETİ
TƏBİƏT ELMLƏRİ VƏ MÜHƏNDİSLİK FAKULTƏSİ
BAYTARLIQ TƏBƏBƏTİ DEPARTAMENTİ**

Tibbi botanika

**VET 252
SİLLABUS**

**Tədris ili və semestri
2024/2025 Yaz**

Müəllim: doktorant Şəfiyeva Güləfət

Razılaşdırılmışdır

**Təsdiq edirəm
Departament koordinatoru:
DVM, Çiçək Əliyeva**

S Y L L A B U S
VET 252
TİBBİ BOTANİKA

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	Tibbi botanika - VET252, 4 AKTS	
	Departament	Baytarlıq Təbabəti /Təbiət Elmləri və Mühəndislik	
	Program	Bakalavr	
	Tədris semestri	2024/2025 Yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim	Xəzər Universitetinin doktorantı Şəfiyeva G.	
	E-mail:	gulya3175@yandex.ru	
	Telefon:	(99450) 345 56 74	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Bakıxanov korpusu Elşən Mehdiyev küç. 478.	
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələrlə razılaşmadan sonra vaxt təyin ediləcək	
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	<p>Əsas dərsliklər:</p> <ol style="list-style-type: none"> Л. И. Лотова Ботаника. Морфология и анатомия высших растений 2020 “Introduction to Botany” Alexey Shipunov Minot State University (North Dakota, USA) 2021 version 5.T.M. Gontova and others. Pharmaceutical botany. Ternopil, TSMU, ”Ukrmedknyha, 2013 Медицинская ботаника, Головкин Б.Н., Золкин С.Ю., Трофимова И.А., 2019 Elşad Qurbanov. Ali bitkilərin sistematikas-Bakı, 2009 <p>Əlavə vəsaitlər:</p> <ol style="list-style-type: none"> Susan G. Wynn, Barbara Fougere “Veterinary Herbal Medicine” 2006 WHO monographs on selected medicinal plants. V. 4. Publications of the WHO Press, 2009. Geneva. <p>Köməkçi WEB-mənbələr</p> <p>http://www.binran.ru/rbo/botjourn/2009/bj2.htm</p> <p>http://www.plantarium.ru/</p> <p>http://my.aspb.org/</p> <p>http://www.trentu.ca/biology/botany/levels.html</p> <p>https://www.youtube.com/channel/UCxPchT-Zp8ADvsVR9IHCRmA</p>		
Tədris metodları	Mühazirə		x
	Seminar		x
	Qrup müzakirəsi		x
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Fərdi yoxlama işlərinin həlli (Yazılı sorğu - Quiz)	Semestr ərzində mütəmadi	10
	Fəallıq (Şifahi sorğu və laboratoriya işləri)	Hər dərs	10
	Fərdi mövzuda prezentasiya (Referatlar müvafiq qaydalara uyğun tərtib edilməlidir)	Semestrin ərzində	5
	Davamiyyət	Semester sonunda	5
	Aralıq imtahanı	Cədvəl üzrə	30
	Final imtahanı	Cədvəl üzrə	40
	Yekun		100

Kursun təsviri	Botanika – 2 (Ali bitkilər), Botanika kursunun bir hissəsi olub, bütün bioloji ixtisaslar üzrə biooloqların hazırlığı sisteminə mütləq daxil edilir. Bu fənn çərçivəsində ali bitki orqanizmlərinin bütün xüsusiyyətləri: quruluşu, çoxalması, müxtəlifliyi, yayılması, əhəmiyyəti və s. öyrənilir.
Kursun məqsədləri	Müasir elmi nəticələr nəzərə alınmaqla, tələbələrdə ali bitkilərin əsas anatomik və morfoloji, müxtəlif sisteməlik qruplarının inkişaf qanunauyğunluqları və taksonomik müxtəlifliyi və onların təkamül dəyişiklikləri, bitki qruplaşmaları haqqında təsəvvür formalaşdırmaq.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursun sonunda tələbələr nəyi bilməlidirlər:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ali bitki orqanizmlərinin makro- və mikro səviyyələrdə quruluş xüsusiyyətlərini; 2. Ali bitkilərin çoxalma xüsusiyyətlərini; 3. Ali bitkilərin ontogenezdə və təkamül prosesində inkişaf xüsusiyyətlərini; taksonlar arasında filogenetik əlaqəni; 4. Ali bitkilərin təbiətdə və insanın təsərrüfat fəaliyyətində rolunu; 5. Ali bitkilər haqqında biliklərdən k/t problemlərinin həllində, nadir və təsərrüfat əhəmiyyətli növlərin mühafizəsinin təşkilində, həmçinin geologiyada, tibdə, biotexnologiyada və s. istifadəsi təcrübəsini;
	<p>Kursun sonunda tələbələr nəyi bacarmalıdır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ali bitkilərin müxtəlifliyi əhatəsində baş çıxarmağı, onların müxtəlif taksonomik qruplarını müəyyən etməyi; 2. Ali bitkilər haqqında bilikləri və vərdisləri pedaqoji, elmi, istehsalat və təbiəti mühafizə fəaliyyətində, digər bioloji fənlərin öyrənilməsində istifadə etməyi;
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Dərsin təşkili</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar müəssisə zamanı tələbələrə çatdırılacaqdır. - Yeni mövzu əyani vasitələrin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah ediləcəkdir. - Aralıq və final imtahanları öncəsi tələbələrin mənimsəmə səviyyələri (<i>Quiz</i>) yoxlanılacaqdır. - Seminar məşğələləri zamanı tələbələrin əvvəlki mövzunu mənimsəmələri <u>şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi</u> ilə hər dərs qiymətləndiriləcəkdir, semestrin sonunda isə ortaq qiymət çıxarılaçaqdır (<i>Fəallıq</i>). - Semestr ərzində fərdi mövzuda prezentasiyaların verilməsi vacibdir. Prezentasiya vaxtı, sonunda müzakirə də daxil olmaqla 15-dəqiqədən artıq olmamalıdır. Prezentasiya mövzuları və qaydaları haqda dərstdə daha geniş tanışlıq olunacaqdır. - Semestr ərzində fərdi laborator işi aparılması vacibdir. Laboratoriya dərində ağ xalat geyilməlidir. Laborator işinin nəticələri tələbələrin dəftərlərində protokollaşdırılmalıdır, bu qaydalarla dərstdə daha geniş tanışlıq olunacaqdır. <p>Davamiyyət Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbələr müəyyən səbəblərdən dərslərin buraxılması (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərslər buraxan tələbələr imtahana buraxılmır.</p> <p>Dərsə gecikmələr və ya digər dərs pozuntuları Dərsə 10 dəqiqədən artıq gecikən tələbəyə qaib yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərslərinə buraxılır.</p> <p>Yoxlama işi Müəllimə və dekanlığa qabaqcadan məlumat verilən səbəblərdən yoxlama işində iştirak etməyən tələbə yoxlama işini növbəti həftədə yazmağa bilər.</p> <p>İmtahanlar Tələbənin imtahanda iştirakı və ya imtahanın buraxılması ilə bağlı bütün məsələlər fakültə rəhbərliyi tərəfindən həll olunur. Aralıq və yekun imtahanı mövzuları tələbələrə imtahandan öncə verilir. Aralıq imtahanının sualları yekun imtahanında təkrarlanmır.</p> <p>İmtahan qaydalarının pozuntuları Aralıq və yekun imtahanları vaxtı tələbə tərəfindən imtahanın gedişini pozmaq və</p>

	<p>köçürülmələr qadağandır. Bu qaydaya riayət etməyən tələbələrin imtahan işi ləğv olunur və tələbə 0 (sıfır) qiymət ilə imtahandan kənarlaşdırılır.</p> <p>Fənni bitirmək qaydası Universitənin qaydalarına müvafiq olaraq kursu bitirmək üçün ümumi müvəffəqiyyət faizi 60% və yuxarı hesab edilir. Kəsiri olan tələbə bu fənni növbəti semestr və ya növbəti il təkrarən götürə bilər.</p> <p>Tələbələrin davranış qaydaları <i>Dərs zamanı dərs prosesini və etik qaydaları pozmaq, həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr və mobil telefonlardan istifadə qadağandır.</i></p>
--	--

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN TƏXMİNİ BÖLGÜSÜ VƏ TƏQVİM-TEMATİK PLAN

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	<u>Qeyd:</u> Tələbələrə verilən material- gündəlik mühazirədir
1		Giriş. Bitki hüceyrəsinin və toxumaların quruluşu. Əsas, Örtük, Ötürücü, Mexaniki, Törədici və İfrazat toxumaları	<i>Əsas dərslik 1</i> Fəsil 1 səh 10 – 14 Fəsil 2 42 – 117
2		Bitkinin vegetativ orqanları. Kök, morfoloqiyası, anatomiyası, funksiyaları, metamorfozları.	<i>Əsas dərslik 1</i> Fəsil 2 262 - 291
3		Gövdə - zoğ. Funksiyaları, morfoloqiyası, anatomik quruluşu və metamorfozları. Bitkinin həyat formaları.	<i>Əsas dərslik 1</i> Fəsil 2 124 - 215
4		Yarpaq. Funksiyaları, morfoloqiyası və anatomik quruluşu. Yarpaq metamorfozları	<i>Əsas dərslik 1</i> Fəsil 2 221 - 262
5		Generativ orqanlar. Çiçək – quruluşu və funksiyası. Çiçək qrupları. Meyvə və toxumlar. Toxumun cücərməsi, inkişafı, quruluşu	<i>Əsas dərslik 1</i> Fəsil 3 405 – 434 455 - 482
6		Bitkilərin sistematikasını. İbtidai bitkilər, xarakterik xüsusiyyətlər və əhəmiyyəti. Yosunların xüsusiyyəti. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyəti	<i>Əsas dərslik 4</i> 134 - 140
7		Ali sporlu bitkilərin – mamırların xarakterik xüsusiyyətləri, inkişafı və həyat sikli. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyəti	<i>Əsas dərslik 1</i> Fəsil 3 358 - 365
8		Ali sporlu bitkilər – qıjılar. Quruluşu, inkişafı, həyat sikli. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyəti	<i>Əsas dərslik 4</i> 145 - 160
<u>Aralıq imtahanı</u> (№1 - №7 mühazirə və təcrübə məşğələləri materialları)			
9		Çılpaqtoxumlular şöbəsi, xarakterik xüsusiyyətləri, inkişafı. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyətləri	<i>Əsas dərslik 4</i> 160 - 173

10		Örtülütöxumluların xarakterik xüsusiyyətləri. Birləpəlilər və ikiləpəlilər sinfi və xarakterik xüsusiyyətləri.	<i>Əsas dərslik 4</i> 173 - 235
11		Gülçiçəklilər, paxlalılar, kətanlar, murdarçakimilər, doqquzdonlar. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyətli nümayəndələri. Fitoterapiya	<i>Əsas dərslik 5</i> 248- 264 290 - 294
12		Qabaqkimilər, kərəvizlər, əməköməcilər, pişikotular, xaççiçəklilər, mixəkkimilər, qırxbuğumlar. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyətli nümayəndələri. Fitoterapiya	<i>Əsas dərslik 5</i> 226 -232 184 186 219 – 223 234 - 239
13		Qaymaqçiçəklilər, zirinclər, lələlər, şahtərələr, tərəçiçəklilər, badımcənçiçəklilər, acıçiçəklər, mürəkkəbçiçəklilər. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyətli nümayəndələri. Fitoterapiya	<i>Əsas dərslik 5</i> 161 – 166 321 – 328 337 – 346 175 - 178
14		Taxıllar, novruzçiçəyilər, zanbaqlar, səhləblər, çillər, qırtıç otu, ballı baba, göyzəban, dalmaz. Dərman və təsərrüfat əhəmiyyətli nümayəndələri. Fitoterapiya	<i>Əsas dərslik 5</i> 379 – 393 353 – 358 366 - 369
15		Heyvandarlıqda vacib olan yem bitkiləri. Xarakterik xüsusiyyətləri. Klassifikasiyası: dənli, paxlalı, köküyumrulu, bostan, bağ, silos yem bitkiləri və s.	<i>Əsas dərslik 4</i> 304 - 318
Final imtahan			

Bu tədris proqramı fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcək.